

3. 5. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sněmovna se znovu pokusí rozhodnout o evropském zatykači

Po několika odkladech způsobených hlavně politickými spory by Poslanecká sněmovna mohla v příštích dvou týdnech znovu rozhodovat o tom, zda se i na občany České republiky bude vztahovat evropský zatykač. Dolní komora se touto věcí již zabývala, ale své rozhodování opakovaně odložila, neboť politici nebyli jednotní v názoru na to, zda a jak by se měly kvůli eurozatykači změnit současné české zákony. Teď se má této věci věnovat na schůzi, kterou zahájí v úterý.

Kamenem úrazu je především rozdílný názor na to, zda se má kvůli zavedení evropského zatykače změnit ústavní Listina základních práv a svobod. Vládní koalice navrhla její novelu tak, aby umožnila vydávat české občany k trestnímu stíhání do ciziny. Na novelu měla navázat předloha, který měla konkrétně zajistit, aby se na občany Česka vztahoval eurozatykač a aby i české orgány mohly na jeho základě žádat o vydání cizích zločinců.

Přijetí novely listiny ale před několika týdny zablokovala ve sněmovně opozice. Možnost, že by čeští občané byli vydáváni k trestnímu stíhání, totiž považuje za protiústavní. Například ODS tvrdí, že přijetí eurozatykače by snížilo právní jistoty českých občanů. Ministr spravedlnosti Karel Čermák a další vládní politici naopak varovali, že nepřijme-li Česko evropský zatykač, stane se zaslíbenou zemí a útočištěm pro zahraniční zločince.

Když sněmovna kvůli opozici zamítla novelu listiny, pokusila se vládní koalice prosadit alespoň předlohu, která měla evropský zatykač do českého právního řádu zavést. I sami někteří vládní politici ale přiznávali, že bez změněné listiny je přijetí této předlohy sporné. Největší pochybnosti vyvstaly mezi unionisty, takže vláda ztratila parlamentní většinu pro zavedení eurozatykače a hlasování o něm odložila.

Smyslem evropského zatykače, jehož zavedení je přímým důsledkem teroristických útoků proti USA v září 2001, je usnadnit a urychlit dosavadní procedury vydávání stíhaných osob a přimět členské státy, aby vydávaly k potrestání v rámci EU i své vlastní občany. Znemožňuje, aby se pachatelé závažných trestných činů vyhýbali stíhání v zahraničí. Procedura vydávání stíhaných lidí by se díky eurozatykači zkrátila z 1,5 až na čtvrt roku.

Na evropský zatykač navazuje ujednání zástupců zemí EU z tohoto týdne o vzájemném uznávání konfiskačních příkazů. To má umožnit snazší a rychlejší zabavování majetku zločinců.

Česko není jediným státem, který má s přistoupením na evropský zatykač problémy. Zatykač měl v EU platit od letošního 1. ledna. Termín však splnilo jen osm zemí. Zbývajících sedm slibovalo, že ho zavede do národních právních řádů do května. Evropský zatykač mají Británie, Belgie, Dánsko, Finsko, Irsko, Portugalsko, Španělsko a Švédsko.

